

SATAKUNNAN
HYVINVOINTIALUEEN
KOKONAISVALTAISEN
RISKIENHALLINNAN
POLITIikka

Sisällys

1. Johdanto.....	2
1.1. Säädöspohja.....	2
2. Riskienhallinnan periaatteet.....	2
3. Riskienhallinnan tavoitteet.....	4
4. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka	5
4.1. Kokonaisvaltainen riskienhallinta sisäisen valvonnan keinona	7
4.2. Riskienhallinnan keskeiset vastuut.....	8
5. Riskien arvioinnin prosessi ja toteutus.....	10
5.1. Toimintaympäristön ja sen muutosten tarkastelu.....	12
5.2. Riskien tunnistaminen.....	12
5.3. Riskianalyysi	13
5.3.1. Vaikutusten arviointi.....	14
5.3.2. Tapahtuman todennäköisyyden arviointi	14
5.4. Riskikriteerit ja riskin merkittävyyden arviointi	14
5.5. Riskin käsittely ja toimenpiteet	15
5.6. Omavalvonnan suhde riskienhallintaan.....	16
5.7. Raportointi riskien arvioinnin tuloksista	17
6. Riskienhallinnan suhde varautumis- ja valmiussuunnitteluun.....	17
7. Riskienhallinnan arviointi ja kehittäminen	18
8. Voimaantulo	19
LIITE 1.....	20
LIITE 2.....	23

Sivumäärä 20
Liitteet 2 kpl

1. JOHDANTO

Tämä kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka korvaa Satakunnan hyvinvointialueen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen. Riskienhallinnan politiikka täydentää aluevaltuuston hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja omavalvontaohjelmaa sekä aluehallituksen hyväksymää hyvän hallinnon ja sisäisen valvonnan ohjetta. Riskienhallinnan politiikkaa täydennetään ja tarkennetaan käytännön riskienhallintatoimien osalta käsikirjanomaisella sisäisellä ohjeituksella.

Kokonaisvaltainen organisaation riskienhallinta tulee huomioida kaikissa organisaation toiminnoissa osana päivittäistä toimintaa. Riskienhallintapolitiikka tukee hyvinvointialueen strategian toteutumista ja osaltaan mahdollistaa riittävät, turvalliset ja mahdollisimman häiriöttömät palvelut kaikissa olosuhteissa. Satakunnan hyvinvointialueen riskienhallintapolitiikka mukailee ISO 31000:2018 –standardin mukaista riskienhallinnan viitekehystä.

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka on riskienhallinnan toteuttamista ja hyvinvointialueen omavalvontaa ja varautumista tukeva asiakirja. Lakisääteinen omavalvontaohjelmaan perustuva omavalvonta on oleellinen osa hyvinvointialueen riskienhallintaa. Tämä dokumentti luo viitekehyksen riskienarvioinnin kokonaisvaltaiselle ja järjestelmälliselle toteuttamiselle sekä valmiuksien kehittämiseksi – miksi ja miten asioita tehdään.

Riskienhallinnan politiikassa ja omavalvontaohjelmassa kuvattu riskienhallinnan toteuttaminen nojaa osallistavaan riskienhallinnan menetelmään, jolla lyhyesti kuvattuna tarkoitetaan organisaation johdon ja koko henkilöstön osallistamista riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa sekä hallintamenetelmien käyttämisessä.

1.1. Säädöspohja

Politiikan lainsäädännöllisen perustan muodostavat laki hyvinvointialueesta (611/2021), laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021), laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021), työturvallisuuslaki (738/2002) sekä valmiuslaki (1552/2011), jotka velvoittavat hyvinvointialueet järjestämään asianmukaisen riskienhallinnan ja varautumisen häiriötilanteisiin.

Organisaatoriskienhallinnan toteuttamisesta sääntelevät edellä mainittujen lisäksi lukuisat eri lait ja niistä keskeisimmät on listattu liitteessä 1.

2. RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET

Riskienhallintapolitiikka koskee kaikkea hyvinvointialueen toimintaa. Riskienhallinnan prosessit mukautetaan organisaation sisäiseen ja ulkoiseen toimintaympäristöön sekä organisaation tavoitteisiin ja strategiaan.

Riskienhallinnassa on tärkeää luoda avoin ja vuorovaikutuksellinen keskustelukulttuuri, jotta informaatio tunnistetuista uhkista sekä toimintaa uhkaavista

kehityskuluista välittyy organisaatiossa tarpeellisen laajalti. Vuorovaikutuksellisella kattavalla riskienhallinnalla on vaikutus turvallisuuskulttuuriin ja riskienhallinnan prosessin lopputulokseen. Tuloksellinen riskienhallinta vaatii onnistuakseen useiden toisistaan poikkeavien työyksiköiden yhteistyötä ja keskinäistä viestintää. Riskienhallinnassa olennaista on määritellä seurauksen vaikutus organisaatio laajuudella ja osallistaa riskienhallintaan kaikki seurausten vaikutuspiirissä olevat kohteet.

Riskienhallinnan on oltava dynaamista, sisäistä ja ulkoista toimintaympäristöä on jatkuvasti analysoitava, jotta muutoksia voidaan ennakoida, havainnoida ja muutoksiin voidaan reagoida oikea-aikaisesti oikeasuhteisesti. Inhimillinen toiminta tulee riskienhallinnassa sen kaikissa muodoissaan, inhimillinen toiminta voi olla sekä riskin lähde että organisatorisia ja teknisiä riskejä vähentävä ja hallitseva tekijä. Riskienhallinnan prosesseja, menetelmiä ja kulttuuria kehitetään oppivan organisaation periaatteiden mukaisesti. Jatkuvan kehittämisen mallin mukaisesti organisaatio oppii jatkuvasti saadun palautteen ja kokemustensa mukaisesti parantaen käynnissä olevaa prosessia keskeytyksettä.

Riskienhallinta on organisaation läpileikkaavaa tavoitteellista ja järjestelmällistä toimintaa. Hyvinvointialueella päätökset ja niiden toimeenpano perustuvat osaltaan riskienhallinnassa esiin nousseisiin johtopäätöksiin. Johtopäätösten tulee olla vertailukelpoisia ja yhdenmukaisia laadukkaan päätöksenteon mahdollistamiseksi. Riskienhallinnan keinoin saadun tiedon tulee olla ajantasaista, relevanttia, luotettavaa ja kattavasti dokumentoitua, jotta siitä on todellista hyötyä päätöksenteon tukena. Riskienhallinta tukee ja mahdollistaa hyvinvointialueen tavoitteiden saavuttamista ja strategian toteutumista varmistamalla palveluiden kustannustehokkuus, tasa-arvoisuus, turvallisuus ja vaikuttavuus.

Riskienhallinnan tulee olla osallistavaa, koordinoitua ja johdettua toimintaa jokaisella organisaation tasolla. Satakunnan hyvinvointialueella riskienhallinta jakaantuu kolmeen toisiinsa vaikuttavaan tasoon: strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen riskienhallintaan (kuva 1).

Kuva 1. Riskienhallinnan tasot Satakunnan hyvinvointialueella

3. RISKIENHALLINNAN TAVOITTEET

Hyvinvointialueen riskienhallinnan keskeisinä tavoitteina on varmistaa toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa, edistää strategiassa nimettyjen tavoitteiden toteutumista sekä vahvistaa yksilön ja yhteisön kykyä kohdata kriisejä ja häiriötilanteita.

Tavoitteena on luoda yhtenäinen ja ennakoiva toimintakulttuuri Satakunnan hyvinvointialueen strategian toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinnan keinoin pyritään tunnistamaan ja hallitsemaan tavoitteita estäviä voimia ja poikkeamia toteutumasta sekä lieventää tapahtuneiden poikkeamien vaikutuksia. Riskienhallinta tukee lakisääteisten velvoitteiden ja vaatimusten täyttämistä.

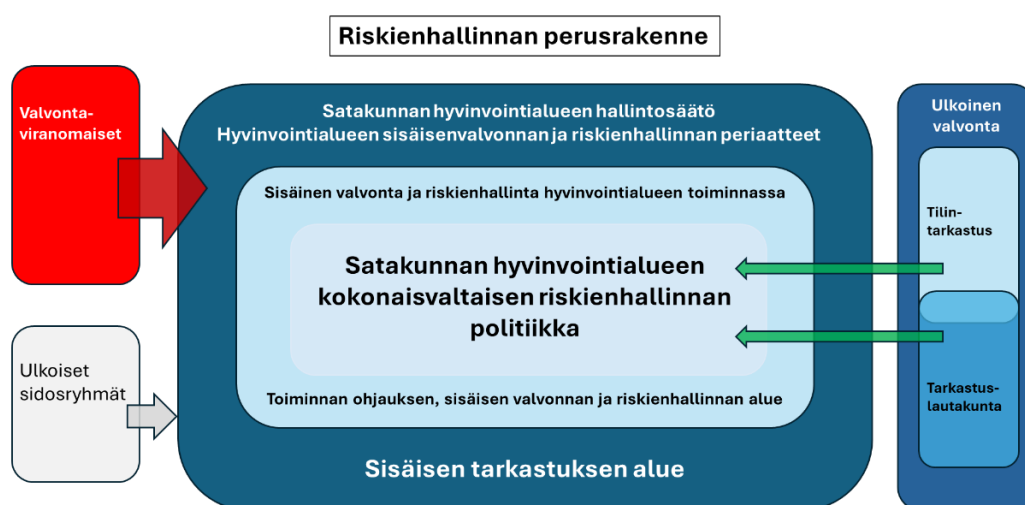
Riskienhallinnan tulee tarjota dokumentoitua ja vertailukelpoista tietoa organisaation päätöksenteon tueksi sekä tunnistaa ja hallita organisaatioon vaikuttavia potentiaalisia tapahtumia. Relevantilla riskienhallinnan keinoin kerätyllä tiedolla organisaatio voi hallita siihen kohdistuvia muutosvoimia johdonmukaisesti sekä suunnitellusti tunnistettujen riskien realisoituessa.

Suunnitelmallinen ja yhdenmukainen riskien ja mahdollisuuksien arviointiprosessi tuottaa organisaation eri tasoilla oleville päätöksentekijöille, henkilöstölle ja sidosryhmille riittävää ja relevanttia tietoa riskeistä ja niiden todennäköisistä vaikutuksista. Yhdenmukaisella arviointiprosessilla taataan tuotetun tiedon vastaavuus organisaation eri tasoilla ja toimialueilla.

Riskientunnistamisen lisäksi olennaista on arvioida seurausten vaikutusta mahdollisimman todenmukaisesti ja kattavasti. Asianmukaisen riskinarvion perusteella organisaatiolle tuotetaan tietoa riskien realisoitumisen kerta- ja vuosikustannuksista. Mikäli riskiä ei voida poistaa tai pienentää voidaan riskin realisoituminen ottaa tarpeen vaatiessa huomioon budjetissa mahdollisena lisäkuluarviona.

Riskienhallinnan tulee tukea ulkoisten ja sisäisten sidosryhmien luottamuksen vahvistamista sekä edesauttaa yksilöllistä ja organisatorista kykyä kohdata häiriötilanteita ja poikkeamia.

Kuvassa 2 on esitetty riskienhallinnan kokonaisuuden ja riskienhallinnan ohjeistuksen suhde havainnekuvana.

Kuva 2. Riskienhallinnan kokonaisuuden rakenne ja siihen vaikuttavat tekijät

4. KOKONAISVALTAISEN RISKIENHALLINNAN POLITIIKKA

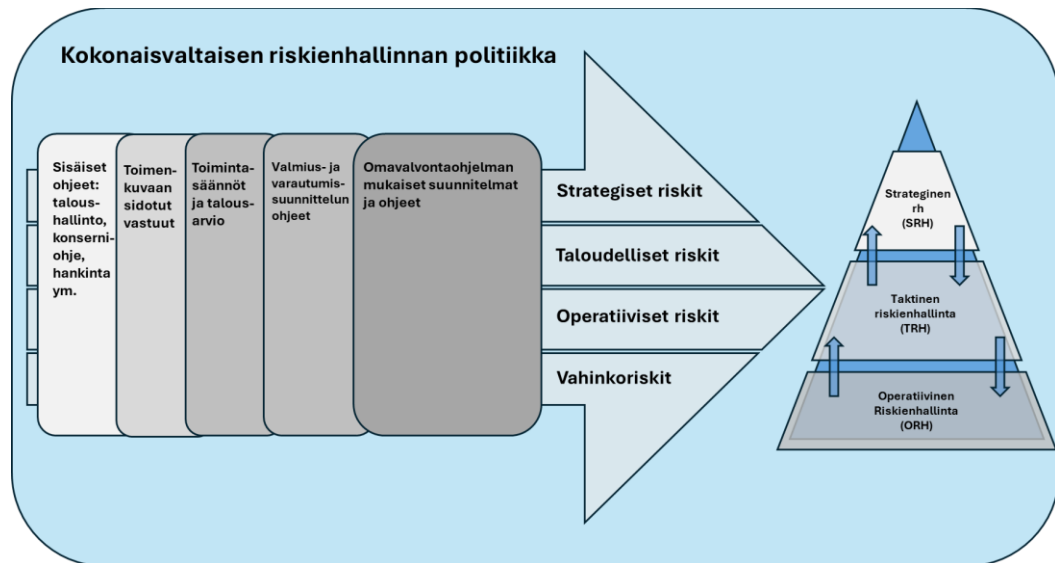
Riskienhallinta on organisaation päätöksentekoa tukeva toiminto, jossa organisaation tavoitteita uhkavia tai edesauttavia riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan osana johtamista. Riskienhallinnan kokonaisuus Satakunnan hyvinvointialueella muodostuu toisiinsa vaikuttavien osatekijöiden summana.

Riskienhallinnan pääperiaatteet nivelletään osaksi päivittäistä työnsuoritusta organisaation kaikilla tasoilla. Käytössä on yhtenäinen riskienhallintaprosessi yhdenmukaisella ja vertailukelpoisella riskikriteeristöllä, riskitason määrittelyllä sekä relevantteilla riskienhallintakeinoilla.

Organisaation riskienhallintaprosessi tuottaa relevantteja, tietoon ja dokumentaatioon perustuvaa raportointia, analyysia ja toimintasuunnitelmia päätöksenteon tueksi. Kuvaus Riskien ja häiriötilanteiden ennaltaehkäisystä ja toetutuneiden tapahtumien vaikutuksen kontrolloinnista on olennainen osa prosessiin kuuluvaa raportointia.

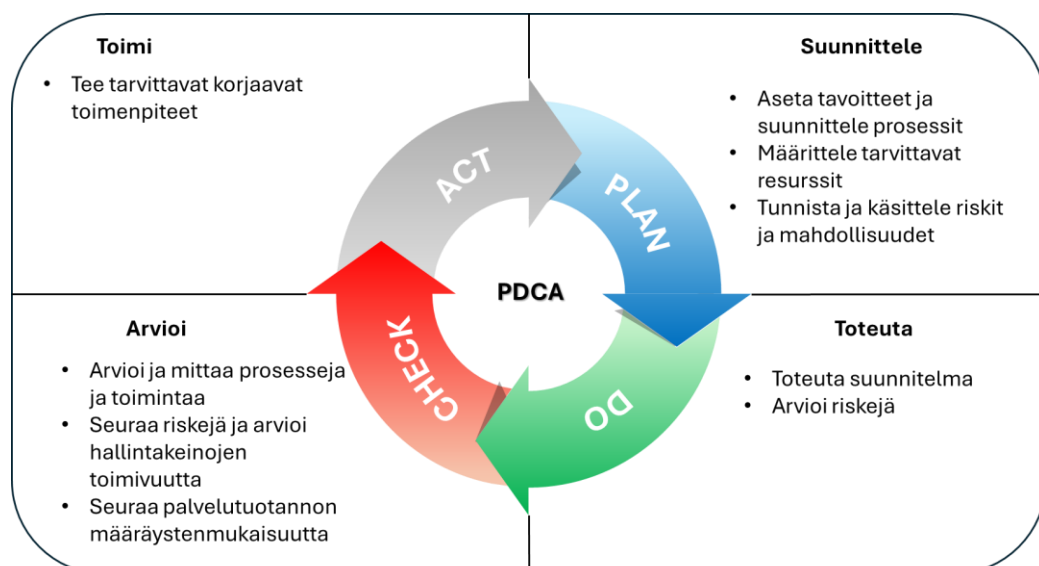
Riskienhallinnan jokaisella tasolla tulee huomioida poikkeamien ja häiriötilanteiden hyödyntäminen oppivan organisaation periaatteiden mukaisesti uhkien ja mahdollisuuksien hallinnasta tavoitteiden saavuttamiseksi. Häiriötilanteet ja toistuvat poikkeamat, käytetyt hallintakeinot sekä niiden vaikutukset tulee dokumentoida oppimisen mahdollistamiseksi.

Kuvassa 3 on esitetty riskienhallinnan politiikka havainnekuvana.

Kuva 3. Riskienhallinnan politiikka, riskiluokat ja keskeinen ohjeistus

Riskienhallintatyön keskeinen elementti on jatkuvan kehittämisen nelivaiheinen PDCA-malli, eli ns. Demingin laatuympyrä, jonka vaiheet ovat **suunnittelu (Plan)**, **toteuttaminen (Do)**, **arviointi (Check)** ja **toimiminen (Act)**, millä tähdätään suorituskyvyn parantamiseen (kuva 4).

Kuva 4. PDCA-malli mukailten SFS-ISO 9001

Päivittyvässä riskienhallinnan ohjeessa tarkennetaan käytännön riskienhallinnan määrittäyksiä.

4.1. Kokonaisvaltaisen riskienhallinta sisäisen valvonnan keinona

Kokonaisvaltaisen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan määritellyt tavoitteet pohjautuvat osin siihen, että hyvinvointialueen tavoitteena on toiminnan taloudellinen tehokkuus eli organisaation tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman pienellä määrällä resursseja. **Sisäisellä valvonnalla** tarkoitetaan johdon ja henkilöstön toimenpiteitä, joilla hallitaan riskejä ja lisätään päämäärien ja tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaan liittyvää työn ja toiminnan sekä varojen käytön valvontaa. Valvonta edellyttää selkeitä valtuuksien ja vastuiden määrittäyksiä sekä kattavia laskenta- ja seurantajärjestelmiä. Sisäisen tarkkailun avulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikea-aikaisesti suunnitellulla ja hyväksyttävällä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Kukin esimies on ensisijaisesti vastuussa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta. Kaikilla hyvinvointialueen työntekijöillä on lisäksi velvollisuus havainnoida ja raportoida havaitsemistaan toimenpiteitä vaativista asioista.

Seurannan keskeisiä tehtäviä ovat raportointivelvoitteiden asettaminen, raportoinnin valvonta sekä tehtyjen päätösten ja raporttien tulosten vertailu. Seurannan käytännön toteutuksesta vastaavat aluehallitus sekä hyvinvointialueen johtajat, päälliköt ja esihenkilöt.

Sisäinen tarkastus suoritetaan toimivan johdon alaisuudessa ja erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti. Se on aktiivista, systemaattista ja julkista toimintaa, jossa tarkastuksen kohde tietää suorituksensa olevan arvioinnin kohteena.

Aluevaltuusto hyväksyy hallintosäännön ja Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet¹ sekä konserniohjeen. Aluehallitus hyväksyy hyvän hallinnon ja sisäisen valvonnan ohjeen, toimialueiden toimintasäännöt ja johtavien viranhaltijoiden toimenkuvat, omavalvontaohjelman sekä muita yleisiä ohjeita kuten hankintojen periaatteet ja hankinta- ja sopimusohjeen. Toimintokohtaisesti on annettu myös muita ohjeita kuten esim. taloushallintoon, lääketurvallisuuteen ja asiakastyöhön liittyen, jotka ohjaavat ja määrittävät ao. toimintaa, luovat prosesseja ja antavat rajat valtuuksille yms.

Näiden kaikkien ohjeiden yksi keskeinen tarkoitus on osaltaan toimia kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työkaluna ohjaamalla systemaattiseen, riskit tunnistavaan ja lopputuloksiltaan ennakoitavaan toimintaan ja julkisten varojen

¹ Aluevaltuusto 28.11.2022 § 114

tarkoituksenmukaiseen ja ennakoitavaan käyttöön kaikissa hyvinvointialueen toiminnoissa (lakisääteisen järjestämistehtävän toteuttamisessa).

4.2. Riskienhallinnan keskeiset vastuut

Riskienhallinnan on oltava koko organisaation päivittäistä toimintaa ja se tulee ottaa huomioon kaikessa toiminnassa, mm. strategisissa, taktisissa ja operatiivisissa päätöksissä sekä hankinnoissa ja projekteissa.

Hallintosäännön luvun 12 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta nojalla

Aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, joiden toteutumisesta **aluehallitus** valvoo.²

Aluehallitus varmistaa hyvän hallinnon ja sisäisen valvonnan ohjeella, että riskienhallinta on osa talousarvio-, päätöksenteko- ja resursointiprosesseja.

Hyvinvointialuejohtaja vastaa riskienhallintaprosessin johtamisesta kiinteänä osana organisaation strategista johtamista.³

Toimialuejohtaja vastaa vastuualueidensa organisaatoriskien arviointiprosessin toteutumisesta sekä niiden hallintakeinojen resursoinnista.⁴

Vastuualuejohtaja huolehtii, että riskin arviointi toteutetaan vastuualuekohtaisesti harmonisoitua arviointityökalua käyttämällä, vuonna 2025 työkalu on Granite.⁵ Vastuualuejohtaja toteuttaa vastuualueensa riskien arvioinnin ja päättää riskien arvioinnin ja käsittelyn yhteydessä riskin merkityksestä ja tarvittavista toimenpiteistä.

Tukea ja apua harmonisoidun järjestelmän käyttöön saa tarvittaessa työturvallisuussuunnittelijalta tai valmiusjohtajalta.

Omavalvonnan osana toteutettuja toimipistekohtaisia riskin arviointeja voidaan hyödyntää, harmonisoitua työkalua on kuitenkin käytettävä riskienarviossa ja hallintakeinojen analyysissa.

Taulukossa 1 on kuvattu organisaation vastuutasot ja riskienhallinnan keskeiset tehtävät.

² Hyvinvointialueen hallintosääntö 68 ja 69 §

³ Hyvinvointialueen hallintosääntö 70 §

⁴ Hyvinvointialueen hallintosääntö 71 §

⁵ Hyvinvointialueen hallintosääntö 71 §, toimialueiden toimintasäännöt, Strategian ja järjestämisen vastuualue -toimintasääntö 2.1.2

Taulukko 1. Riskienhallinnan tehtävät organisaation vastuutasoilla

Organisaation vastuutaso	Riskienhallinnan tehtävät
Yksilö	- Työskentelee ohjeiden mukaisesti - Korjaa poikkeamat, jos mahdollista - Ilmoittaa poikkeamista ja havainnoista organisaatiossa
Kustannuspaikan esihenkilö	Operatiivinen riskienhallinta - Kehittää toimintaa riskiperusteisesti - Valvoo kustannusyksikkönsä suoritteiden vaatimustenmukaisuutta - Tunnistaa kustannuspaikkansa riskejä ja välittää tietoa (ORH) - Reagoi ja mahdollisuuksien mukaan korjaa poikkeamat
Vastuuyksikön päällikkö	Operatiivinen riskienhallinta - Johtavat ja toteuttavat riskikohtaisia hallintakeinoja (ORH) - Koostavat raportteja ja välittävät tietoa vastuualueen johdolle - Valvoo vastuuyksikkönsä toiminnan vaatimustenmukaisuutta
Vastuualueen johtaja	Operatiivinen ja taktinen riskienhallinta - Toimintaympäristön analyysi - Vastuualueen riskien arviointi: tunnistaminen, vaikutusten ja merkityksen arviointi ja omistajien nimeäminen (TRH) - Valvoo vastuualueensa toiminnan vaatimustenmukaisuutta
Toimialuejohtaja	Strateginen riskienhallinta - Toimintaympäristön analyysien yhteenveto - Vastuualueiden riskien yhteenveto - Toimialueen riskien arviointi (SRH) - Toimialueen (vastuualuejohtajien työn) valvonta
Hyvinvointialuejohtaja	Strateginen riskienhallinta - Tavoitteiden asettaminen - Kokonaisprosessin arviointi ja seuranta - Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka (SRH)

Riskien toteutumista ja hallintakeinojen vaikuttavuutta tulee seurata määrävälein riskienhallinnan tason mukaisesti aluehallituksen kokouksissa, johtoryhmissä, vastuuyksikön tapaamisissa sekä työpaikkakokousten yhteydessä. Seurannan ja raportoinnin taajuus ja raportoinnin kohde määräytyvät riskienhallinnan organisatorisen tason mukaisesti, operatiivisilla riskeillä raportoinnin taajuus on tiheämpää ja laajuus pienempää kuin taktisilla tai strategisilla riskeillä.

Yksilön toiminnan toteuttamisen tasolla on olennaista, että arkeen vaikuttavat riskit ovat tiedossa. Riskien yksilötasoisia hallintakeinoja voidaan sisällyttää esim. työ- ja turvallisuusohjeisiin. Työntekijän vastuulla on toimia ohjeiden mukaisesti ja

ilmoittaa havaitsemistaan poikkeamista ja puutteista. Poikkeama- ja häiriötilanteissa jokaisen tehtävänä on hallita tai rajoittaa riskiä osaamisensa ja koulutuksensa mukaisesti.

Valmiusjohtaja tukee organisaation riskienhallintaa suunnittelun, koulutuksen ja ohjauksen avulla. Toimintojen ja prosessien omistajat vastaavat prosessiensa riskien tunnistamisesta ja hallintakeinojen valinnasta, toimeenpanosta ja kehittämisestä; esimerkiksi työohjeen antaminen, koulutus, rekrytointi ja kohdennettu hankinta.

Organisaation vastuiden lisäksi riskienhallinnassa on tunnistettava myös sidosryhmävastuita, esimerkiksi elinkeinoelämän ja hyvinvointialueen välisiä sidonnaisuuksia ja niiden mahdollisia vaikutuksia palvelutuotannon vaatimustenmukaisuuteen.

5. RISKIEN ARVIOINNIN PROSESSI JA TOTEUTUS

Riskienarvioinnin prosessi on integroitu hyvinvointialueen kaikkien toimintaan. Omavalvonnalla varmistetaan osaltaan laadukkaan riskienarvioinnin prosessin läpivienti. Riskienarvioinnista saatu tieto on osa talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaa.

Riski on määritelmällisesti epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Riski voi olla tavoitteiden suhteen negatiivinen tai positiivinen tapahtumakulku, tavoitteita uhkaava tai tavoitteita mahdollistava skenaario. Hyvinvointialueen toiminnassa riskienhallinnan painotus on uhkien hallinnassa ja analyysissa.

Riskien arviointi on dynaaminen kokonaisuus, joka muodostuu toimintaympäristön tarkastelusta, riskien tunnistamisesta, riskianalyysistä, vaikutusten arvioinnista ja riskikriteereistä (kuva 5) jatkuvan parantamisen periaatetta noudattaen. Organisaation kunkin tason riskienhallinnan prosessissa mennään yksityiskohtaisuudessaan niin syvälle kuin tason toiminnan kannalta on merkityksellistä. Merkityksellisyyttä arvioitaessa on huomioita organisaation ja sen osan tavoitteet, hyvinvointialueen arvot ja strategia sekä riskienhallinnan ja varautumisen tavoitteet. Suojattavat toiminnot ja käytetyt resurssit määrittävät organisaation tavoitteiden ja arvojen mukaisesti.

Kuva 5. Riskienarvioinnin prosessi

Riskin lähde on riskin taustalla vaikuttava syy. Sen aiheuttama haavoittuvuus pyritään tunnistamaan, jotta voidaan arvioida mahdollisen tapahtuman todennäköisyys ja seuraus. Ennakoimalla mahdollisia haavoittuvuuksia voidaan osa tapahtumakuiluista estää kokonaan ja lähes kaikkien tunnistettujen riskien vaikutusta organisaation toimintaan voidaan pienentää merkittävästi.

Taulukossa 2 esitellään riskienhallinnan tasojen mukaiset realisoituneen riskien oletettava vaikutusalue sekä pääasiallinen riskienhallinnan raportointi kohde.

Taulukko 2. SATAHA riskienhallinnan tasot ja raportointi

Riskienhallinnan taso	Realisoituneen riskin vaikuttavuus	Riskienhallinnan seuranta ja raportointi
Strateginen riskienhallinta (STH)	Organisaatiotasoiset, valtakunnalliset ja globaalisti vaikuttavat riskit	Hyvinvointialueen johtoryhmä Aluehallitus Aluevaltuusto
Taktinen riskienhallinta (TRH)	Toimialue ja vastuualue	Toimialue johtoryhmä
Operatiivinen riskienhallinta (ORH)	Vastuuyksikkö ja vastuualue	Vastuualue JORY, Vastuuyksikkö palaverit työpaikkakokoukset

Riskienhallinnan käytännön toteutusta ohjeistetaan kattavammin organisaation riskienhallinnan ohjeessa.

5.1. Toimintaympäristön ja sen muutosten tarkastelu

Organisaation toimintaympäristöä ja sen muutoksia tarkastellaan jatkuvasti, ja kootusti vähintään puolivuositain sekä ulkoisen, *makrotason*, että sisäisen, *mikrotason*, näkökulmasta.

Toimintaympäristön tarkastelun toteutustapa (työkalu) on vapaamuotoinen. Olen-
naista on huomioida toimintaympäristöä riittävällä laajuudella ja dokumentoida ha-
vainnot riskienhallinnan taustalla.

Ulkoisen toimintaympäristön analyysissa suositellaan hyödynnettäväksi PESTEL –
analyysin näkökulmia. PESTEL –analyysissä on kyse seuraavien segmenttien huo-
mioimisesta suhteessa hyvinvointialueen palvelutuotantoon ja toimintaan:

- Politiikka (P) ja Geopolitiikka (G)
- Talous (E)
- Sosiaalinen (S)
- Teknologia (T)
- Ympäristö (E)
- Lainsäädäntö (L)

Sisäisen toimintaympäristön tarkastelussa pääelementtejä ovat organisaation ra-
kenne, resurssit, ohjausjärjestelmät, palkitsemisjärjestelmät, osaaminen, johtamis-
tapa, organisaatiokulttuuri, muutосkyky ja vuorovaikutustaidot.

5.2. Riskien tunnistaminen

**Syyn (riskin lähde) seurauksena muodostunut riski (uhka/mahdollisuus)
saattaa toteutua, mikä aiheuttaa toiminnallisen seurauksen organisaatiossa.**
Merkittävillä riskeillä ja mahdollisuuksilla on vaikutus tavoitteiden saavuttamiseen.
Tunnistamattomia riskejä ei voi hallita.

Riskien tunnistamiseen osallistuvilla tulee olla tietämystä käsiteltävistä asioista
sekä organisaation tavoitteista. Oleellista on, että riskien tunnistamiseen osallistu-
tetaan henkilöitä kaikilta organisaation ja toiminnan (vastualueen) tasoilta.

Riskien tunnistamisen apuvälineinä toimivat eri ilmoituskanavien tilastot, valvonta-
raportit, vahinkotilastot ja omavalvontaraportit.

Riskit ryhmitellään mukaan käytössä olevan riskienhallintajärjestelmään pääluokien mukaan luotuihin alaluokkiin. **Strategiset riskit** liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen sekä toimintaympäristön muutoksiin. **Taloudelliset riskit** kohdistuvat taloudenhallintaan, kustannuksiin ja rahoitukseen. **Toiminalliset riskit** liittyvät olennaisesti päivittäiseen toimintaan sekä prosesseihin toimintaympäristössä. **Vahinkoriskit** liittyvät onnettomuuksiin ja onnettomuuden kaltaisiin äkillisiin tapahtumiin.

Taulukko 3. SATAHA riskien pääluokat ja esimerkkejä alaluokista (luettelo ei ole tyhjentävä)

Pääluokka	Esimerkkejä riskien alaluokista
Strategiset riskit	Kehityshankkeisiin liittyvät riskit, rahoitusriskit, markkinariskit (kysyntä ja asiakastarpeet), regulaatoriskit, viestintäriskit, demografiariskit, kumppaniriskit, organisaatorakenteen riskit, imagoriski, palvelurakenteen ja toimintatapojen kehittämiseen liittyvät riskit, resursien ja henkilöstön kehittämiseen liittyvät riskit, talouden ja infrastruktuurin kehittämiseen ja varautumiseen liittyvät riskit, jne.
Operatiiviset riskit	Henkilöriskit, johtamiseen liittyvät riskit, tuotannolliset ja toimintaprosessiriskit, laaturiskit, ICT-riskit, sopimus- ja vastuuriskit, laite- ja laiteturvallisuusriskit, toiminnan vastuuriskit, työterveysriskit, toimitilariskit, jne.
Taloudelliset riskit	Likviditeettiriskit, korkoriskit, vastapuoliriskit, sopimusriskit, veroriskit, kirjanpidon ja talousraportoinnin riskit, rahoitusriskit, jne.
Vahinkoriskit	Kyberturvallisuusriskit, työturvallisuusriskit, ympäristöriskit, kiinteistö- ja toimitilariskit, palvelutoiminnan turvallisuus, ulkoinen tai sisäinen petos, uudet lainsäädännöt ja säädökset, sisäisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen, jne.

Tunnistamisessa on tärkeää kuvata riskin lähteet, vaikutusalueet ja tapahtumat sekä niiden keskinäiset suhteet. Kaikkien riskien lähteet eivät ole hyvinvointialueen hallinnassa, mutta ne on tunnistettava. Riskejä tunnistetaan toimenkuvan mukaisen riskienhallinnan tason mukaisesti strategisesta, taktisesta tai operatiivisesta näkökulmasta käsin.

5.3. Riskianalyysi

Riskianalyysi tehdään *osallistavalla luovan ongelmanratkaisun menetelmällä*⁶. Analyysi edellyttää ammattilaisten välistä kommunikaatiota ja parasta käytettävissä olevaa tietoa, miten ihminen toimii valitussa uhka-, häiriö-, yms. riskiskenaariotilanteessa ja millainen merkitys riskin toteutumisella on ihmisen, ryhmän tai organisaation toimintaan.

Riskien analysoinnissa huomioidaan organisaation tavoitteet, riskinsietokyky ja lainsäädännölliset velvoitteet ja odotukset. Tunnistettu riski ja sen realisoitumisen todennäköisyys ja seuraus arvioidaan ja dokumentoidaan kirjallisesti. Arvioidaan

⁶ Esimerkiksi aivoriihi, potentiaalisten ongelmien analysointi (POA), turvallisuuskahvila, jne.

organisaation nykyinen varautuminen ja käynnissä olevat toimenpiteet riskin hallitsemiseksi sekä arvioidaan toimien riittävyttä. Mikäli riskin nykyisessä varautumisessa on puutteita, tulee hallintakeinot arvioida uudelleen sekä määrittää lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteitä riskin hallitsemiseksi. Riskien hallintakeinojen arvioitu vaikutus riskin realisoitumiseen ja vaikutuksiin dokumentoidaan. Arvioidaan riskin seurannan tarpeellisuus, tarvittaessa määritetään seurannan määrävälit.

5.3.1. Vaikutusten arviointi

Riskin arvioinnin tärkein vaihe on vaikutuksen arviointi. Vaikutusta arvioitaessa tulee ymmärtää toimintaympäristö sekä ymmärrettävä riskin toteutumisen välittömät ja välilliset seuraukset sekä laajuus organisaatiossa. Vaikutusten arvioinnissa pyritään objektiivisesti perusteltaviin näkemyksiin osallistavan menetelmän keinoin, vaikkakaan subjektiivista näkemystä ei täysin voida eristää prosessista.

Vaikutusten arvioinnin avulla riskille voidaan tarvittaessa luoda lisäanalyyskejä ja muita toimenpiteitä sekä tunnistaa liittännäisriskejä. Vaikutuksen arviointia varten tulee olla selkeät ja ymmärrettävät mittarit. Vaikutus on kirjattava ylös ja tiedotettava vastuuhenkilöille päätöksentekomenettelyä varten.

Vaikutukset voivat jakaantua laaja-alaisesti hyvinvointialueesta ulkoisiin toimijoihin tai kohdentua yksittäiseen toimijaan. Vaikutusten arviointi on relaatioissa toimintaympäristön tuntemiseen. Tästä syystä toimintaympäristöanalyysin on oltava kattavaa ja tarkkaa, jotta riskienhallinnan prosessi toteutuu odotetusti.

Riskin vaikutusta arvioidaan riskienhallintatason mukaisen kriteeristön mukaisesti. Mikäli riskin arvioinnin perustella riskin vaikutusalue on oletettua käsittelytasoa laajempi, tulee riski eskaloida ylemmälle käsittelyn tasolle.

5.3.2. Tapahtuman todennäköisyyden arviointi

Riskin realisoitumisen todennäköisyys arvioidaan riskienhallinnan tason mukaista kriteeristöä käyttäen. Tapahtumatodennäköisyys vaihtelee riskienhallinnan tason mukaisesti.

Riskitapahtuman todennäköisyyden arvioinnissa tulee huomioida, onko kyseessä kertatapahtuma vai toistuva tapahtuma. Vaikutuksiltaan merkityksetön kertariski voi muuttua merkittäväksi toistuessaan taajaan.

5.4. Riskikriteerit ja riskin merkittävyyden arviointi

Riskikriteerien muodostamisessa huomioidaan organisaation arvot ja tavoitteet. Määrittelyssä on huomioitava myös lainsäädännölliset vaatimukset, jotka voivat asettaa omia vaatimuksiaan riskin merkittävyydelle.

Riskikriteerien on oltava yhtäläiset hyvinvointialueella. Yhtäläisten riskikriteerien tuloksena tuotettu informaatio on toimialueittain vertailukelpoista. Riskien

merkittävyyden arviointi toteutetaan hyvinvointialueella harmonisoidun järjestelmän/työkalun avulla.

Satakunnan hyvinvointialueen riskienhallinnassa riskin merkittävyyttä arvioidaan riskiluvulla. Riskiluku muodostuu matemaattisesti todennäköisyyden (T) ja vaikutuksen (V) tulona ($V \times T$). Alla olevassa taulukossa (4) havainnollistetaan viisiportaisen todennäköisyyden ja vaikutuksen riskitasojen perusteella muodostuva 5x5 riskimatriisi ja riskiluku.

Taulukko 4. Riskienhallinnan 5x5 matriisi

vaikutus todennäköisyys	1 vähäinen vaikutus	2 kohtalainen vaikutus	3 merkittävä vaikutus	4 suuri vaikutus	5 kriittinen vaikutus
5 erittäin suuri/ lähes varma	huomioitava 5	huomioitava 10	merkittävä 15	kriittinen 20	kriittinen 25
4 Suuri	huomioitava 4	huomioitava 8	merkittävä 12	merkittävä 16	kriittinen 20
3 Kohtalainen	matala 3	huomioitava 6	huomioitava 9	merkittävä 12	merkittävä 15
2 Pieni	matala 2	matala 4	huomioitava 6	huomioitava 8	huomioitava 10
1 erittäin pieni/ epätodennäköinen	minimaalinen 1	matala 2	matala 3	huomioitava 4	huomioitava 5

Mitä suurempi riskiluku on, sitä suurempi on myös riski organisaatiolle. Kriittisille riskeille (20–25) tulee määrittää riskikohtaisesti asiaomistaja, hallintakeinot sekä aktiivinen seuranta. Merkittäville riskeille (12–19) määritetään asiaomistaja, hallintakeinot ja määrävälein riskinluonteen määrittävä seuranta. Riskin omistaja voi jakaa hallintatoimia edelleen esimerkiksi työnjohdolle, työn suorittajalle tai tukipalveluille. Vastuu riskin hallinnasta ei siirry hallintatoimien jaossa.

Riskienhallinta ohjeessa esitellään käytettävän riskienhallinnan järjestelmän erityispiirteet sekä tarkennetaan määrittämisperusteita.

5.5. Riskin käsittely ja toimenpiteet

Riskin (hallinta)käsittelykeinot ovat riskin pitäminen, välttäminen, pienentäminen, siirtäminen tai jakaminen; niiden käytännön toteutustapa täytyy tapauskohtaisesti arvioida riskin luonteen ja vaikutusalueen mukaisesti.

Hallintakeinojen ja niiden toteutustavan suunnittelun jälkeen arvioidaan niiden vaikutus riskiin. Jäännösriski on hallintakeinojen jälkeen jäävä riski, jolle tulee määrittää numeerinen riskiluku. Jäännösriskin mukaisesti päätetään riskin hyväksyttävyyden taso ja tehdään mahdollinen erillinen riskienhallintasuunnitelma.

Suunnitelman toimeenpanoa seurataan riskienhallinnan ohjeen mukaisesti harmonisoidussa riskienhallintajärjestelmässä sekä arvioidaan uudelleen miten tehdyt toimenpiteet ovat vaikuttaneet riskitasoon. Riskin osalta määritellään riskienhallinnan taso taulukon 5 mukaisesti.

Taulukko 5. Riskin tilatieto

Kategoria	Kuvaus
1	Riskienhallinta riittävällä tasolla
2	Riskienhallinnassa kehittämistarpeita
3	Riskienhallinnassa suuria kehittämistarpeita

5.6. Omavalvonnan suhde riskienhallintaan

Omavalvonta on osa kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Omavalvonta oikein toteutettuna ohjaa toimimaan tavalla, joka mitigoi (ennaltaehkäisee ja pienentää) tehokkaasti sekä operatiivisia että vahinkoriskejä.

Omanvalvonnan mukainen seuranta/raportointi tuottaa mm. seuraavaa tietoa.

- o Asiakas- ja potilasvaaratapahtumailmoitukset
- o Vakavat vaaratapahtumat
- o Asiakaspalaute (ei saatavilla vielä)
- o Muistutukset ja kantelut
- o Valvontatiedot
- o Potilas- ja sosiaaliasiavastaavan asioinnit
- o Tietoturva ja tietosuojailmoitukset
- o Potilasvahingot
- o Hoitoon pääsy, odotusajat
- o Palveluun pääsy, käsittelyajat

Omavalvonnasta saatua viimeisintä tietoa (siltä osin kuin saatavilla) tulee hyödyntää vastuualuekohtaisessa riskinarvioinnissa. Operatiivisen ja taktisen riskienhallinnan tasojen prosessit tulee sitoa omavalvonnan prosesseihin synergiahyötyjen varmistamiseksi.

5.7. Raportointi riskien arvioinnin tuloksista

Vastuualuejohtaja huolehtii ja edellyttää alaisiltaan, että vastuualueiden puolivuositaisessa riskien arvioinnissa havaitut keskeiset riskit ja niiden suhteen tehdyt päätökset tuodaan toimialueen johtoryhmään tiedoksi.

Toimialuejohtaja (toimialueen johtoryhmä) koostaa toimialueen eri vastuualueiden keskeisistä riskeistä (riskiluku 12–25) käytetyistä riskihallintakeinoista raportin, joka annetaan tiedoksi hyvinvointialueen johtoryhmälle, talouspalveluille ja otetaan huomioon sekä toimialueen talousarvion suunnittelussa (syksyllä) että toimialueen tilinpäätösraportoinnin (keväällä) valmistelussa. Raportti liitetään aluehallitukselle annettavaan puolivuositaiseen toiminnan raportointiin sekä tiedoksi strategian ja järjestämisen vastuualueella järjestämisjohtajalle ja valmiusjohtajalle.

Omavalvonnan, strategisen ja taktisen tason riskien arvioinnin ja raportoinnin sekä toiminnan ja talouden raportoinnin synkronoitu aikataulus on kuvattu vuosikellossa (Kuva 6).

Kuva 6. Riskienhallinnan vuosikello

6. RISKIENHALLINNAN SUHDE VARAUTUMIS- JA VALMIUSSUUNNITTELUUN

Varautumis- ja valmiussuunnittelu on osa kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Varautumis- ja valmiussuunnitelmat laaditaan toimialuekohtaisesti erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Riskienhallinnan ja varautumisen vuosikellojen synkronisointia harkitaan synergiaetujen maksimoimiseksi. Riskienhallinnan ja omavalvonnan osalta kerätty tieto tukee valmiussuunnittelun vähimmäistietovaatimuksia sekä mahdollistaa valmiussuunnittelun riskinarvioperusteisesti kohdennetut painopisteet.

Suunnitelmien laatimisesta vastaa toimialuejohtaja organisaationsa kanssa, valmiusjohtajan tuella.

Valmius- ja varautumissuunnitelmat ovat salassa pidettäviä asiakirjoja, joista tietoa annetaan vain niille, joiden työtehtäviä asia koskee.

7. RISKIENHALLINNAN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Riskienhallinnan sisäinen työryhmä vastaa riskienhallinnan politiikan sekä sitä tukevien asiakirjojen ajantasaisuudesta ja politiikkaan tehtävien muutosten esittämisestä hyvinvointialuejohtajalle.

Riskienhallinnan sisäiseen työryhmään jäseniksi on kutsuttu:

- valmiusjohtaja (puheenjohtaja)
- valvontapäällikkö
- toimialueiden tukipalveluiden talouspäällikkö
- pelastuslaitoksen edustaja
- hallintopäällikkö
- henkilöstöpalveluiden edustaja
- sote-johtaja
- ICT- ja digijohtaja
- henkilöstön edustaja

Pysyvä asiantuntija:

- Sisäinen tarkastaja

Jäseniksi kutsuttujen lisäksi sisäinen työryhmä voi harkintansa mukaan täydentää jäsenistöään vaihtuvilla asiantuntijoilla tai pysyvillä lisäjäsenillä.

Arvioitaessa riskienhallinnan onnistumista tulee arvioinnissa ottaa huomioon sille asetetut tavoitteet. Jos toiminnalla ei onnistuta saavuttamaan tavoitteita, tulee prosessia muuttaa tai ohjeistuksia tarkentaa tavoitteiden saavuttamisen on mahdollistamiseksi. Tavoitteiden saavuttamisen lisäksi onnistumisen arvioinnissa tulee ottaa huomioon toimintojen vaikuttavuus omassa organisaatiossa.

Riskienhallinnan tulee tarjota johtamisen kannalta tarpeellista ja hyödyllistä tietoa. Riskienhallinnan hyödyllisyyttä johtamisen näkökulmasta tulee arvioida säännönmukaisesti ja mukauttaa riskienhallinnan määrittämiä tarpeita mukaisesti. Riskienhallinnan tulee tarjota vastauksia alati muuttuvaan toimintaympäristöön ja muutoksesta nouseviin toimintaa ja johtamista uhkaaviin riskeihin. Riskienhallinnan arvioinnissa tulee huomioida onnistumisten lisäksi epäonnistumiset; toteutuneet uhat, joita ei tunnustettu ja toimintaympäristön muutokset, jotka sivuutettiin.

Arvioinnin pohjalta suunnitellaan toiminnan kehittäminen. Kehittäminen ei saa kuitenkaan olla pelkästään arvioinnista riippuvainen, vaan on tärkeää noudattaa jatkuvan kehittämisen PDCA –sykliä vaikkei arvioinnissa nousisi yhtään kehittämistoimenpidettä. Kehittämisessä voidaan hyödyntää toimintaohjelmia, vuosikelloja sekä määrittelemällä vuosittaiset toiminnan painopisteet.

8. VOIMAANTULO

Tämä ohje korvaa hyvinvointialuejohtajan 15.2.2024 hyväksymän Satakunnan hyvinvointialueen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka astuu voimaan välittömästi Satakunnan hyvinvointialueen aluehallituksen hyväksyttyä dokumentin. Dokumenttia täydennetään Riskienhallinta Satakunnan hyvinvointialueella ohjeistuksella.

Hyvinvointialuejohtaja voi tehdä teknisluonteisia muutoksia kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikkaan.

LIITE 1

RISKIENHALLINNAN KESKEINEN SÄÄDÖSPOHJA

Organisaatioriskienhallinnan toteuttamista hyvinvointialueella määrää laki hyvinvointialueesta (611/2021). Hyvinvointialueen toimintaa ja turvallisuutta ohjaavat lisäksi hyvin monet lait ja määräykset ja riskienhallinta ottavat ne huomioon kaiken toiminnan vaatimustenmukaisuudessa. Jatkuvuudenhallinta edellyttää toimintaan liittyvien riskien hallintaa.

Hyvinvointialuelain perusteella aluevaltuusto päättää riskienhallinnan perusteista (22 §). Hallintosääntö ja konserniohje täydentävät riskienhallinnan vastuujakoa sekä toimintakertomuksen laatimista ja tilintarkastuksen järjestämistä. (49 §, 95 §, 119 § ja 127 §).

Aluehallitus huolehtii riskienhallinnan järjestämisestä (43 §). Aluehallitus organisoii ja valvoo riskienhallinnan toteutumista. Liikelaitosten johtokunnat vastaavat riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä (71 §).

Kyberturvallisuuslain (124/2025) 7 §:n 1 momentin mukaan laissa tarkoitetun toimijan on tunnistettava, arvioitava ja hallittava riskejä, joita kohdistuu sen toiminnoissa tai palveluntarjonnassa käytettävien viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuuteen.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa hyvinvointialuetta huolehtimaan riittävästä osaamisesta, toimintakyvystä ja valmiudesta vastata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä ja saatavuudesta kaikissa tilanteissa (8 §). Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) velvoittaa laatimaan omavalvontaohjelman, joka sisältää omavalvontasuunnitelmat (26§ ja 27§). Laki edellyttää myös valmiussuunnittelua (50§) ja siihen liittyvää valtakunnallista sekä alueellista yhteistyötä yliopistollista keskussairaalaan ylläpitävän hyvinvointialueen kanssa (51§) sekä varautumisen huomioimista hyvinvointialueen sote-hankintoja koskevilla sopimuksilla (15§).

Valtioneuvoston asetuksen hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin (308/2023) mukaan hyvinvointialueen mm. tulee ylläpitää valmiuttaan säännöllisin harjoituksin ja muin toimenpitein. Varautumisen tulee perustua valtakunnallisiin riskinarvioihin, joita täydennetään alueellisilla ja paikallisilla riskinarvioilla (1§).

Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) määrittää, että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti (3 §). Aluevaltuusto päättää alueella esiintyvien uhkien perusteella pelastustoimen palvelutasosta ja toiminnan tavoitteista (6 §).

Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (310/2025) 14 §:n mukaan kriittisen toimijan on suoritettava määrävälein riskienarviointia häiriötilanteiden toimintakyvyn säilyttämisen mahdollistamiseksi ja takaamiseksi.

Työturvallisuuslaki (738/2002) velvoittaa hyvinvointialuetta tarpeellisilla toimenpiteillä huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä (8 §) sekä selvittämään ja arvioimaan työn vaarat (10 §).

Pelastuslaki (379/2011) velvoittaa hyvinvointialuetta ylläpitämään tilojensa turvallisuutta (9 §) ja laatimaan vaarojen ja riskien arvioinnin perusteella pelastussuunnitelmat (15 §). Pelastuslaitoksen tulee ohjauksella, neuvonnalla ja turvallisuusvies-tinnällä ehkäistä onnettomuuksia ja edistää yleistä turvallisuustasoa ja -kulttuuria (27 §). Pelastuslaitoksen on laadittava riskien arviointiin perustuva valvontasuunnitelma (79 §).

Valmiuslain (1552/2011) perusteella hyvinvointialueen tulee valmiussuunnitelmin ja etukäteisvalmisteluin varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa (12 §).

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan alueen sosiaalipäivystyksen tehtävänä on yhteistyössä ensihoitokeskuksen kanssa osallistua alueellaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen häiriötilanteiden ja suuronnettomuuksien varalle yhdessä muiden viranomaisten, toimijoiden ja erityisvastuualueiden kanssa siten, että suunnitelmat muodostavat kansallisen kokonaisuuden (29a§).

Tartuntatautilain (1227/2016) tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Valtion viranomaisten ja asiantuntijalaitosten sekä hyvinvointialueiden, HUS-yhtymän ja kuntien ympäristöterveydenhuollon on järjestelmällisesti torjuttava tartuntatauteja sekä vaurduttava terveydenhuollon häiriötilanteisiin (6§).

Nimi: Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan politiikka Yksilöllinen tunniste: xxx Versio: 1 Hyväksyjä: xxx
--

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) velvoittaa hyvinvointialuetta olemaan selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (7 §).

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019) velvoittaa, että viranomaisen on suunniteltava sekä ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa niin, että niiden tietoturvallisuus, tietosuoja, löydettävyys ja helppokäyttöisyys on varmistettu (4 §).

LIITE 2

KESKEISET TOIMINTAOHJEET

- Perehdy strategiaan ja sen muutoksiin vähintään kerran vuodessa. [Strategia - Satakunnanhyvinvointialue](#) (jokaisen vastuu).
- Perehdy omaan työhösi liittyviin ohjeisiin ja toimipaikallasi noudatettavaan potilasturvallisuussuunnitelmaan/omavalvontasuunnitelmaan (jokaisen vastuu).
- Perehdy lakeihin [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä \(612/2021\)](#) ja [Laki pelastustoimen järjestämisestä \(613/2021\)](#) yleisellä tasolla (jokaisen vastuu).
- Ole selvillä tehtäviisi liittyvistä työ- ja menettelytavoista suhteessa muihin. Eli jos et voi varmistua tuleeko aloittamasi asia hoidettua valmiiksi, älä oletta, että joku muu hoitaa tai tekee sen puolestasi (jokaisen vastuu).
- Järjestä vähintään puolivuositain suorien alaisesi ja muiden tarpeelliseksi katsomiesi organisaatiosi henkilöiden kanssa palaveri, jossa agendalla toimintaympäristönne, riskienhallinta ja varautuminen työyhteisössäsi (vastuuyksikön päällikön vastuu).
- Tiedota vastuualueenne riskien arvioinnissa kaksi kertaa vuodessa havaitut keskeiset riskit ja niitä koskevat päätökset vastuuyksikössäsi (vastuuyksikön päällikön vastuu).
 - Varmista, että tunnet itse ja esihenkilöasemassa olevat alaisesi tuntevat vastuuyksikkösi toiminnan kannalta keskeiset ohjeet ja huolehdi, että vastuuyksikössäsi potilasturvallisuussuunnitelma(t)/omavalvontasuunnitelma(t) on ajan tasalla (vastuuyksikön päällikön vastuu).
- Tee alaisesi kanssa toimintaympäristönne kartoituksen osana puolivuositaita riskien arviointia. Kartoitus on vapaamuotoinen; pyri osallistamaan siihen myös muuta organisaatiotasi (vastuuyksikön päällikön vastuu).
- Huolehdi ja osallistuta suorat alaisesi puolivuositain vastuualuekohtaisen riskien arvioinnin järjestämiseen harmonisoitua arviointityökalua käyttämällä (vastuualuejohtajan vastuu).
- Koosta toimialueesi eri vastuualueiden keskeisistä riskeistä (riskiluku 12–25) ja niiden osalta päätetyistä riskihallintakeinoista raportin (toimialuejohtajan vastuu).